

Завдання студентам I курсу з предмету «Історія України»

викладач професор Антонюк О.В.

Тема I. Давня та нова історія України

Лекція 1. Вступ до курсу. Походження українців та державна символіка. Київська Русь. Галицько-Волинська земля.

Під час вивчення змісту теми звернути увагу на осмислення її складових. Історія України це важливий навчальний предмет, який займає особливе місце в системі підготовки студентської молоді, має виключне значення у формуванні у неї національної самосвідомості. Потрібно зрозуміти суть методологічних принципів історичного пізнання.

Слід на основі теоретичного матеріалу дійти до наступних висновків:

- Історичний розвиток України розпочався 1 млн. р. до нашої ери і став складовою частиною еволюції людства;
- Трипільська культура була однією з найдавніших землеробських культур світу (IV-III тис. до н.е.);
- Південні українські степи тривалий час були заселені кочівниками, які залишили помітний вплив в історії України;
- З VII ст. до н.е. по V ст. н.е. в Північному Причорномор'ї існували етнічні міста-держави, забезпечуючи тісні культурні зв'язки українських земель з античним світом;
- У лісостепових районах України на початку н.е. розселяються слов'яни;
- На місці антського союзу складаються державні об'єднання, а в IX столітті нашої ери виникає держава Київська Русь.

Питання для обговорення з викладачем

1. Джерела вивчення та історіографія української історії.
2. Наукова періодизація історії України.

3. Історична доля Півдня України (характеристика кочових народів, які мешкали в степовій зоні)
4. Історія походження та розвитку східних слов'ян.
5. Перші державні об'єднання східних слов'ян.

Література

Серія «Україна крізь віки» т. 5 – Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. – к., 1999

Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності; рівні міжнародних відносин та напрями контактів // Український історичний журнал – 2007 - № 1

Серія «Україна крізь віки: т. 4 - Толочко О.П., Толочко П.П., Київська Русь К., 1999

Лекція 2. присвячена розгляду наступних тем:

1. Давньоруській історії України (IX-XIV ст.);
2. Український національній революції (сер. XVII ст.);
3. Гетьманщині і ліквідації автономії України кін. (XVII-XVIII ст.)

Насамперед потрібно відзначити, що в IX-XII ст. відбулося утворення Київської Русі. Першим князем Київської Русі став Олег. Його наступник - Ігор заснував правлячу на Русі династію Рюриковичів.

В історії Київської Русі виділяють чотири якісно відмінних періоди:

I період охоплює князювання Олега (882-912 рр.), Ігоря (912- 945рр.), Ольги (945- 964рр.), Святослава (964- 972 рр.).

II період охоплює князювання Володимира Великого (980-1015 рр.) і Ярослава Мудрого (1019-1054 рр.)

III період феодальних міжусобиць, які розгортаються після смерті Ярослава Мудрого.

Найбільш відомі князі Володимир Мономах (1113- 1125рр.) та Мстислав (1125- 1132рр.)

IV період (1237-1241 рр.). Кількість князівств, на які розпалася Київська Русь збільшилася з 15 то до 50.

Студенти повинні оцінити значення Русі:

- вперше об'єднала усі східнослов'янські племена в одну державну організацію;
- сприяла формуванню у східних слов'ян більш сприятливих соціально-економічних структур розвитку культури (виникла писемність, право, храми, бібліотеки і т.д);
- зміцнила обороноздатність східнослов'янського населення;
- підняла авторитет східнослов'янських народів Європи, про що свідчать міжнародні зв'язки Київської Русі, союзні шлюбні союзи;
- сприяла захисту Європи від кочівників.

Друга теоретична проблема лекції - Українська національна революція середини XVII ст. Гетьманщина і ліквідація автономій України (кін. XVII-XVIII ст.).

На основі фактичного матеріалу студенти повинні зрозуміти, що у ході національно-визвольної війни що розпочалася у 1648 р. постала козацько-гетьманська держава Б. Хмельницького. В 1654 р. він уклав союз із Московщиною, завдяки йому сподіваючись розбудувати Українську державу.

Смерть Б. Хмельницького в 1657 р. поклала початок глибокої кризи української державності, фактичної громадянської війни - періоду Руїни.

Третя теоретична проблема лекції - Гетьманщина і ліквідація автономної автономії України (кін. XVII-XVIII ст.)

Суть цього періоду - це період Руїни: суть, наслідки, правління гетьманів України І. Виговського, П. Дорошенка, І. Брюховецького, І. Самойловича, та інших.

Життєвий шлях і гетьманування І.Мазепи. Спроба здобуття незалежності України. Наслідки Північної війни.

Завдання для бесіди з проблем другої лекції із студентами

Підготувати відповіді для співбесіди із викладачем на такі питання:

1. Причини, характер, рушійні сили та етапи національно-визвольної війни Б. Хмельницького.
2. Формування української державності в ході визвольної війни.
3. Гетьманування І. Мазепи. Оцінка діяльності.

Література

Бойко О.Д. Історія України. - ..К. 2005

Борисенко В.Й. Курс української історії. З найдавніших часів до ХХ ст. К., 1998 р.

Грицак Я.Й. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К., 1996

Грушевський М. Очерки історії українського народу. К., 1991 р.

Крип'якевич П. Історія України. Львів. 1990 р.